

Nushası 10 kuruş

Senelik abonası
100 kuruş

Posta ücreti 40 Para

Posta ücreti 10 kuruş

İstanbul

Şehremaneti Mecmuası

[Şehremaneti tarafından ayda bir çıkarılır]

Sene : 6

Eylül 1929

Sayı : 61

Beynelminel Şehirler birliğinin dördüncü Belediye kongrası

19 - 22 mart 1929 Sevil - 27 - 29 mart 1929 Barsilon

Belediyelerin teşekkül itibariyle hü - kümetlere takaddüm ve ilk evvel Yunanistanda Site (cite) namı altında tees - süs ederek bilâhère mevkilerini hükûme - tlere terkettikleri, Romalılarda ise başhcası Munisip (Municipè) olmak üzere muhtelif usuller tatbik olunduğu, Kurunu vustada dahi Kommün (Commune) şeklinde her şehir ve kasabanın kendi kendini idareye başlayarak sonraları kuvvetli kükümetlerin bunlarla harp ede ede mahallî muhtariyet ve istiklâl - lerini gaspettikleri ve nihayet 1789 da vukua gelen Fransa ihtilâi kebirinden sonra belediyelerle hükûmetlerin vazife ve şekilleri taayyün ve tekorrür ederek bu günkü vaziyetin husule geldiği tarihen sabit bir hakikat olduğu için bu makalede daha ziyade tafsilata girişmi - yerek hemen mevzuumıza avdet ediyoruz.

Gerek teşkilât, gerek vazife itibariyle bu günkü belediye ve belediyecilik on dokuzuncu asırda başlamıştır denile bilir.

O zamana kadar surlar dahiline sıkışmış , inşaatta , senayide , ticarete bir çok kayıtlara ve usullere bağlı kalmış olan şehirler , burada izahı zait görülen bir çok sebeplerle bu kayıtları ve usulleri kaldırarak bir yandan surlar haricine çıkıp birer ikişer misli büyü - mekte ve bir yandan da yeniden yeniyte tahaddüs eden mahallî ihtiyaçları hükû - metlerin kendilerine göstermiş olduğu yolda tesviye ve ifaya başlamışlardır ki

bunların nelerden ibaret olduğu her memleketin belediye kanununda musar - rah olduğu için bu husustada tafsilata girişmeyeceğiz.

Bu asırlarda dinde ve tarzı muâse - rette vukubulan tahavvül de belediyeleri yeni bir takım vazifeler karşısında bulundurmakta idi. şehir halkının merkezden uzaklara yayılması vesaiti nakliyye ait bir takım teşkilât ve keş - fiyatı cedide vücuda getirmiş ve bu keşfiyyat insanların gaz , elektrik ve su gibi ihtiyacatını tehvin etmesi de belediyeleri harekete getirmekte mühim birer amil olmuştur.

Yine ilim ve fennin terakkiyatı sa - yesinde beşerin istifadesini mucip olacak her hangi bir ihtira ve icadın meslâ ilk evvel bir şehirde tatbiki diğerlerini de onu takibe mecbur etmiş ve bu suretle yeni ve eski dünyalardaki şehirler ara - sında yenileşmek, büyümek, kalkın ihti - yaçlarını temin ve teshil etmek husus - larında mühim bir rekabet hasıl olmu - ştur.

Buharın gemilere ve şimendüferlere tatbiki ve bilâhara bunlara elektirikin de inzimamı sayesinde vesaiti nakliyyede husule getirilen sürat ve ehveniyet seyy - yahatı teşvik ve teshil etmiş ve bu sa - yede bir şehirde yalnız o şehir halkının istifadesi için vücude getirilmiş olan tes - sattan ve sarfedilmiş olan emeklerden di - gerleri de kolaylıkla istifade etmişlerdir. Fakat bu istifade muttarit bir usule ve

muntazam bir mesaiye tabi değildi. Bazan meselâ bir hukuku idare müellifinin tetkikat ve tenkidatından, bazan da bir tetkik heyetinin raporundan istifade olunuyor, fakat her şehir aynı yolu takip edemiyordu.

Yirminci asır bütün insanları Milliyet, tabiiyet, lisan ve din farkı olmaksızın yavaş yavaş bir (Aile medeniyeti) haline getirmiş olduğu için bütün devletler ve milletleri alâkadar eden işler bir merkezden idare edilmek üzere beynelmilel cemiyetler teşkil edilmeğe ve bu cemiyetler için daimi merkezler ihdasına ve bunların kendi aralarında kongreler akdi için de muayyen vakitlerde muayyen şehirler tahsis olunmağa başladığından bundan on altı sene evvel beynelmilel şehirler arasında da bu maksatla bir cemiyet teşkiline, bir daimi merkez ihdasına ve bir kaç senede her hangi bir şehirde bir kongre akdine teşebbüs olunmuştur.

1913 senesinde (Gant) ta toplanan beynelmilel şehirler birliğinin gayesi her türlü siyasi ceryanlardan hariç olmak üzere mahalli ve beledi hayatı alâkadar eden bütün işlerle uğraşmaktan ibaret idi. Bu maksadı temin için de :

A — Her memlekette mahalli ve beledi kuvvetler [1] ve teşkilâtlar arasında milli ve mahalli bir rabata, bir vahdet vücade getirmek ve bir cemiyet yapmak.

B — Bunları beynelmilel şehirler birliğine raptetmektir.

İşte bunun içindir ki Türkiyeden başka her hükümetin belediyeleri ara-

sında bir ittihat vücade getirilmiş ve ekseriyetle beynelmilel şehirler birliğine bu milli ve mahalli ittihatlar kuvvetli bir aza olarak kaydedilmişlerdir. Hatta bu ittihat komşumuz Bulgaristanda bile mevcuttur.

Birliğin merkezi ve daimi bürosu Belçikanın (Brüksel) şehrinde dir. Daimi büro Belçika hükümetinin 25 teşrini evvel 1919 tarihli kanununa tevfikân teşekkül etmiştir.

Birliği teşkil eden anasır şunlardır :

Katibi umumi - müdür ; meclisi umumi ; daimi büro.

Daimi büro erkânı şunlardan tereküp etmektedir :

Reis :

F. M. Wibaut : Hollanda Ayan azasından.

Katibi umumi - müdür :

E. Winck : Belçika Ayan azasından. Azalar :

Dr. Mulert : Alman şehirler ittihadı reisi.

Dr. V. Stempel : Alman vilâyetler meclisi reisi.

Von Schenk : Alman Vilâyetleri ittihadı azasından.

Dr. Gerek : Nahiyeler ittihadı müdürü.

Fr. Van Ceundelaert : Meb'us. Anvers Belediye reisi, Belçika şehirler ittihadı reisi.

Mar. Garcia Cortes : İspanya Belediyeler ittihadı kâtibi.

Luis Jordana de pozas : Valansiya Darülfünun müderrisi.

Edouard Herriot : Fransa Maarif nazırı, ve şehirler ittihadı reisi.

H. Sellier : Sen Vilâyeti meclisi umumi azasından, Fransa şehirler ittihadı umumi kâtibi.

F. Bertram Galer : İngiltere meclisi umumi azasından.

[1] (mahalli kuvvet) meyanında bizim memlekete göre idareî hususiyeleri ve evkafı da saymak lâzımdır. Yani bunlar da beynelmilel birliğe aza olabillerler. Çünkü bunların mahiyetleri, teşekkülleri ve görmekte oldukları vazife müteneddin memleketlerde belediyelere aittir. Bizde henüz bu haklar belediyelere verilmemiştir. Daha doğrusu lüzumsuz olan bu müesseseler ortadan kaldırmıştır.

G. Montagü Harris: İngiliz Sıhıyy nazırı.

Rothvell: İngiltere Şehirler itti hadı reisi.

Yoncker: Hollanda Belediyeler itti-habı müdürü.

Wendelaer: Hollanda Belediyeler itti hadı reisi.

Mauricio Maroviçlia: İtalyan mebusu.

Ivo magnani: İtaly Belediyeler itti-hadı umumî kâtibi.

Th. Toeplitz: Varşuva Belediye reisi, sabıkı Lehistan şehirler birliği reisi

Dr. G. de Schulthess: İsviçre şehirler birliği müdürü.

Birliğin iki türlü azası vardır. Faal aza, muzahir aza. Faal aza şunlardır:

1 — Mahalli işleri idare eden ve azasını siyasi ve dinî hiç bir kayitle mukayyet kılmayan şehirler ve idari makamat birlikleri.

2 — Şehirleri arasında henüz birlik yapmamış ve yahut birlikleri beynelmilel birliğe aza kaydedilmemiş olan memleketlerin şehirleri (Türkiye ve Türkiye'de İstanbul gibi). Meclisi umumiye yalnız faal aza iştirak edebilir.

Faal azalık sıfatı aşağıdaki şartlar dairesinde iştirak olunabilir:

1 — Birliğe dahil olacağına dair kâtibiumumiliğe hitaben bir mektup gönderilmek.

B — Dahil olacağı senenin taahhüdâtını tekiye

C — İştirakin daimi büro tarafından kabulü

Cevabı red alındığı takdirde alâkadarlar meclisi umumiye itiraz edebilirler.

Muzahir aza ise şunlardır:

Bir şehir muhitinde hali faaliyetde bulunan serbest cemiyetler, her türlü teşekküller ve memuriyetler ile tetkikatı

ilmiyeleri dolayısıyla mahalli idarelerin faaliyetleriyle alâkadar olan eşhası hususiye.

Muzahir aza; mensup olduğu memleketin beynelmilel birliğe aza olan (mahalli birliği) tarafından takdir ve teskiye olunacaktır. Şayet o memlekette (mahalli birlik) teşekkül etmemiş ve bittabi beynelmilel birliğe aza olmamış ise bu gibi memleketlerin muzahir azasını doğrudan doğruya Belçikadaki büro kayıt ve kabul eder. Muzahir azanın rey-i istisarıdır.

Aza taahhüdâtı:

Şehirler ve mahalli idareleri temsil eden faal azanın taahhüdâtı miktarı o şehir seknesinin beher bin nüfusu için (1) altın frank (İsviçre frangi)dır. Bu güne kadar beynelmilel şehirler birliğine dahil olmuş olan şehirler, mahalli kuvveter ve eşhası hususiyenin adedi 52000 dir. Bunların umum nüfus yekünü 190000000 dir. (2) inci Sayfadaki cetvele bakınız)

Bu teşekkül cemiyeti akvamın da yakından alâkasını mücip olmaktadır. Şark ve İslam hükümetleri içinde Mısır hükümetinin yalnız İskenderiye ve Suriyenin telûf şehirleri birliğe dahildir. Türkyedede birliğe dahil olan yalnız İstanbul şehridir. Ankara ve İzmir gibi siyasi ve iktisadi iki büyük şehrimizin İstanbula refakat etmesini ve diğer milletler gibi Türkiye belediyeleri arasında da birlikler tesis olunmasını şu vesile ile temenni ederiz.

Harbi umumî neticesinde büyük hükümetlerden ayrılan küçük hükümetlerin şehirler birliğine daha ziyade ehemmiyet verdikleri 20 inci sayfadaki cetvelde münderic aza adedinden anlaşılmaktadır.

Beynelmilel şehirler birliğinin ilk kongresi 1913 seresi içinde (Gant) şehrinde toplanmışır. Faakat birliğin asıl

beynelmîl şehirler birliğinin faal azası cedveli

Memleket isimleri	Birliğe dahil mahallat adedi	Nüfus miktarı	Memleket isimleri	Birliğe dahil Mahaller adedi	Nüfus miktarı
Avusturya			Holanda		
[*]	118	2948000	[4]	741	6604000
Belçika			Macaristan		
Belçika şehirleri ve nahieleri birliği .	312	3100000	Macar şehirler kongresi	53	2616900
Brezilya			İtalya		
Saspolo şehri	1	890000	Mahalli idare milli konfederasyonu.	2500	20000000
Bulgaristan			Letonya		
Bulgarya şehirlerbirliği	100	1000000	Şehirler ve kasabalar birliği	53	1200000
Kanada			Litvanya		
(Gehek) vilâyeti Belehıyeleri birliği.	300	2400000	Konaks şehri	1	92500
Küba			Lüksenburg		
Küba şehirleri birliği	50	1000000	Lüksenburg Şehri	1	25000
Çekoslavya			Lehistan		
[**]	2000	2000000	Polonez şehirler birliği	470	6000000
Ejıpt (Mısır)			Portekiz		
İskenderye belediyesi	1	400 00	Kovlan	1	14000
Estonya			Lizbon	1	490000
Şehirler birliği	29	275000	Porto	1	203000
Finlandiya			Romanya		
Finland şehirler birliği	63	500000	Romanya şehirlerbirliği	103	10000000
Fransa			İspanya		
Fransa şehirler ve nahieler birliği.	390	10000000	İspanya belediyeler «	765	8105000
Cermanya yahut, Almanya			İsviçre		
{	910	26594000	Şehirler «	62	1 00000
{	79	38200000	Süriye	1	30000
{ 3	1338	6560000	Türkiye		
Büyük Beritanya			İstanbul	1	1000000
Londra	1	1000000	Amerika müttahida hükümetleri	500	10000000
Belediye Cemiyet hey'leri	318	25000000	Belediyeler Cemiyeti	3	204000
Kariye Nevahi mealis hey'leri.	525		Yugosláv (Belgrat-Novisat lobliyanı.)		
				12 92	188773500

[*] Deutschösterrei chischer Stödté bid. [**] Svag ceskosloven kışeh mest verband (Deuteselu Selbsvervatungs körper tchekoslovakar. [3] Deutscher Stadtelag. Vereinigung Deutscher kringen. Deutscher landkreistag. Reichsstödtébmnd. Deutscher landgemeindetag. [4] Vereeniging vdu hederlandche gemeenten.

faaliyeti umumi harpten sonra başlar. Sulhu müteakip müteşebbisler 17 Eylül 1920 de Brükselde toplanarak 1922 de Pariste bir kongre aktine karar verdiler isede bu kongre müteaddit sebeplardan dolayı toplanmadı. Fakat 30 haziran 1924 de ikinci kongre Amsterdamda toplanabildi ve bunu 1925 de Paristeki üçüncü kongre takip etti. Bu kongrelerden ikisine birliğin azasından bulunan İstanbul şehri murahhasları da iştirak etti.

şehirler birliği kongrelerinde dünya belediyelerini alâkadar eden çok mühim ve çok hayati mes'leler münakaşa ve müzakere ediliyordu. Bunların zabıtları matbu ve Emanet murahhaslarının raporları da Emanet mecmuasında neşredilmiş olduğu için fazla izahata lüz umgörmüyorum.(1)

Bu zabıtlardan başka Şehirler birliği bir kaç mühim eser de neşretmiştir. Bu eserler kongre müzakeratı neticesinde tebellür eden ilmi kanaatların hülâsası ve meslek ve ihtisas erbabının malûsultü mesaisi olduğu için belediyelerce ehemmiyetle takip edilmektedir. Şehirler birliği, neşriyatını ekseriyetle üç lisan ile (İngiliz, Fransız ve Alman lisanlarıyla) tab'ettirliği için bu lisanlardan maada lisanları tekellüm eden milletler mezkûr eserleri kendi dillerine terceme etmektedir. Bu eserlerden birisi(laclasification decimale universelle)dır ki umumi tasnifi aşarı ha-

kkındadır. İşbu eserlerden kütüpanelerde istifade olunmaktadır. Ezcümle İstanbul Darülfünunu kütüpanesi bu esere ve tavsiye ettiği usule göre tasnif edilmektedir. Diğer (Le regime municipal dans les divers pays) muhtelif memleketlerde beldi usullerdir. Bu eser Emanet İhsaiyat müdürü Ali Suat bey tarafından Türkçeye terceme ve Emanet mecmuasıyla müteferrikan neşredildiği gibi ahiren—ayrıca kitap şeklinde de bastırılmıştır.

Beynelmîl şehirler birliği 1921 den beri merkez ittihaz ettiği Brükselde bir de mecmua neşretmektedir. Bir kaç defa ismini değiştiren bu mecmuada belediyeleri alâkadar eden bircümle mes'eleler münakaşa edilmekte ve çok faydalı makaleler bulundurmaktadır.

Bunlardan başka dünyanın her tarafında hangi lisanla olursa olsun belediyeleri alâkadar edecek ne kadar kitap, risale, mecmua veya makale çıkıyor ise mecmuada bunlar hakkında mufassal ve bibliyoğrafik malûmat verilmektedir. Arasında Emanet mecmuasında (şuun ve havadisî medeniye) sernamesi altında görülen yazılar bu mecmuadan ahzû ıktibas olunmaktadır.

Beynelmîl şehirler birliğinin şimdiki kadar aktetmiş olduğu üç kongreye ait zabıtların da bu meyanda zikri kitabiyat itibarile bir faideyi mucip olacağı mütalâasıyla bu baptaki listenin sureti atıye derecedildi:

1913. — Premier Congrès International et exposition comparée des Villes: Gand 1913.

Le Congrée était Partagé en deux sections:

I. Construction des villes. — II. Organisation de la vie municipale. Ensemble 62 rapports.

[1] Emanet Mecmuasında münhasıran kongrelere ait neşriyat ta ehemmiyetle takip edilmektedir. Ezcümle 1926 senesinde Brükselde toplanan kongreye İstanbul şehri namına iştirak eden doktor Rıza beyin raporu 16, 18 ve 19 uncu nüshalarda münteşir olduğu gibi 1927 de (Bern) de toplanan kongrede İstanbul murahhası olarak bulunan Nevzat beyin raporu da 38 inci nüshada münderiçtir. Yene bu meydanda Düseldorf içtimasına ait bir yazı mecmuanın 29 uncu ve Bern içtimaaından bahis bir yazı dahi 34 üncü ve yine aynı Kongreye müteallik bir rapor 35 inci nüshada münderiçtir.

Un volume grand in-8° de 720 pages.
 N° 1, 20 francs suisses,
 1924. — IIe Congrès International
 des Villes : Amsterdam 1924.

Organisation de rapports Permanentes
 entre les Municipalités. — L'activité des
 Unions de Villes. — Le régime légal
 des Communes. — L'action des grandes
 organisations internationales sur le
 terrain municipal, etc.

Un volume in-4°, 190 pages, double
 colonne N° 6, 7 francs suisses.

1925. — IIIe Congrès International
 des Villes : Paris 1925.

Volume I-II. — L'Union Internati-
 onale des Villes. — Les Unions de
 Villes.

Volume III. — Le Régime municipal
 dans les divers pays.

Dürlüncü Belediye kongresında İstanbul Belediyesi mürahhasları

Önde oturanlar : Sağda Ziya bey [Emanet Fen işleri müdürü]

Solda Burhanettin bey [Emanet Fen amüşaviri ve Darül -
 funun müderrisi]

Ayakda duranlar : Sağda Osman bey [Emanet yazı işleri müdürü]

Solda Doktor Süheyl bey [Süheyl bey mürahhas değildir.
 Pariste ilmi ve Beledi müessesatı gezmekte refakatinden
 çok istifade edilmiştir. Bu resim Pariste birlikte çıkarılmış idi]

Volume IV-VI. — La Politique foncière des Communes. — Les grandes Agglomérations.

Délibérations et vœux.

Trois volumes, in-4., 790 pages, double colonne N° 9, 20 francs.

Dördüncü kongreye gelince :

Dördüncü kongrenin İspanyada 1928 senesi teşrinî evvelinde toplanması üçüncü kongrede İspanyol murahhaslarının teklifi üzerine kabul edilmiş ve ona göre belediyelere davetname gönderilmiş idi. Bazı hazırlıkların ve bilhassa Sevil ile Barsilonda açılmak istenilen İspanya Amerika sergisinin tamamlanmamış olması kongre içtimasını 1929 senesi martına tâlik ettirmişti. İçtima zamanın sureti kat'iyede tokarrürü üzerine belediyelere davetnameler gönderilmiş ve o meyanda İstanbul belediyesi de davet edinmişti.

İçtima 19 mart 1929 dan 30 mart 1929 za kadar devam edecek ve ilk içtimalar İspanyanın cenubunda tarihi Sevil şehrinde, son içtimada İspanyanın şimali şarkında en büyük smai ve ticarî şehri olan Barsilonda aktedilecekti. ve netekim de öyle oldu.

Avrupanın muhtelif şehirlerinden gelen azalar Pariste toplanark şehirler birliği heyeti idaresiyle beraber 11 Mart 1929 da Paristen hususi bir terente İspanyaya hareket ettiler. İstanbul belediyesi murahhasları ancak martın 13 ünde İstanbuldan hareket edebildikleri için Pariste durmaksızın 18 mart 1929 da Seville dahil olarak 19 da kongrenin ilk içtimamda bulunabildiler.

Kongrede başlıca dört me's'ele görüldü, bunlardan :

1 — Belediyelerin mali teşkilâtı ve vergi sistemleri.

2 — Belediyelerin iktisadi teşebbüs ve faaliyetleri (menafii umumiyyeye hadim şirketler me's'esi ve bunların şehirle alâkası bilhassa mevzuu bahstür).

3 — Şehirler ve civarlarında menafii umumiye namına istimlak işleri.

4 — Hükümetlerin belediyelere nakti muavenetleri ve buna mukabil tahmil ettikleri vazifeler.

Bu dört maddeden ilk üçüne ait raporlar adeta birer eser halinde ihzar olunmuş ve dördüncüsü mulţasar bir Broşür olarak alelacele vücûde getirilmiştir. Bu eserler, beldelerin mali ve iktisai me's'eleleriyle istimlak usul ve kanunları hakkında malumatı ihtiva etmektedir. bir de her birşinin evvelinde en mütahassıs azadan birisi tarafından mukayeseli bir hülâsa vardır ki cidden faydalıdır.

Belediyecileri alâkadar edeceğinde şüphe olmayan bu raporlar hakkında bir az bibliyografik malumat verilmesi faydadan halî görülmüdü.

1 — Organisation financière des Administrations locales.

Rapporteurs général ux.

F. M. WiBaut.

Sénateur, ancien échevin.

D' Amsterdam.

et

Henri sellier.

Conseiller général de la Seine.

Maire de Suresne.

Bu eserde mali teşkilâtları mevzuu-bahsedilen memleketler ve belediyeler şunlardır :

Almanya ; Avusturya , İngiltere ve Gal memleketi , Belgika , İspanya , Estonya , Fransa , Hollanda , Macaristan , Lehistan , Romanya , İsviçre , Çekoslovakya , İtalya .

Eser çift sütun üzerine ve ince huru-fatla dizilidir. Mukaddemesi 60 ve diğer kısmı da 286 sahifadır ki mecmu 346 sahifa tutmaktadır.

Eldeki belediye vergi ve resimleri kanununun bu günkü ihtiyaca göre tadilinde ve yahut yeni bir belediye vergi ve resimleri kanunu tanziminde bütün milletlerin belediye vergi sisteminden bahseden bu eserden hiç bir - Türkün istigna göstermiyeceği şüphesizdir.

2 — Les entreprises communales de nature economique.

Rapporteur général.

Dr; Mulert.

Président du deutscher Städtetag.

Bu cildin mukaddemesi 46 ve eserin diğer kısmı 218 ki ceman 264 sahifedir. Bu eserde iktisadi teşkilâtla mevzuubahs olan hükümetler ve belediyeler şunlardır;

Almanya, İngiltere ve Gal memleketi, Avusturya, Macaristan, Belçika, İspanya, Estonya, Amerika müttehit hükümetleri, Fransa, Holanda, İtalya, İsviçre.

İktisadi teşebbüsleri, meselâ mezbaha, buz fabrikası, değirmen ve fırın işletilmesi daima münakaşa edilen ve böyle şeylerle işigaline cevaz gösterilmeyen İstanbul belediyesinin hususiyle anonim şirketler mevzuubahs olduğu zamanlarda bu nevi teşebbüslere girişmekte nederece haklı olduğu ancak bu memleketlerin teşkilâtı görüldükten sonra teslim edilir.

3 — L'Expropriation pour cause D'utilité publique.

Rapporteur général.

Gascon Y marin.

Rapporteurs spéciaux.

İ H. rothwell

et

Th. toelpitz

bu raporun mukaddemesi 50 ve akşamı sairesi 136 ki ceman 186 sahifa tutuyor.

İstımlâk usulleri tetkik ve münakaşa edilmiş olan hükümet ve belediyeler şunlardır:

Almanya, İngiltere ve Gal memleketi, Avusturya, İspanya, Estonya, Amerika müttehid hükümetleri, Fransa Holanda, Macaristan, İtalya, Lehistan, Romenya, İsviçre, İngiliz dominyonları, merkezi ve garbi avrupa devletleri.

Beş türlü istımlâk kanunu bulunan ve hiç birisi ne halkın ne hükümetin ne de belediyenin müteakıl hukuk ve menfaatlerini temin edemeyen memleketimizde menfaati umumiye namına istımlâk me's'lesi kati surette halledilceği zaman bu tetkikat aranmakla bulunamayacak derecede mühim bir mehaz olacaktır.

4 — Subsidies permanents et Subventions occasionnelles de l'état aux communes.

Digerine nispetle ufak bir risaleden ibaret olan bu raporda kısa bir mukaddemeden sonra Avusturya Belçika, Lehistan ve Çekoslovakyanın muavenet usulleri muhtasaran beyan olunmaktadır.

İngiliz, Fransız Alman ve İspanyol lisanlarıyla aynı şekil ve kıtada basılmış olan bu raporlar kısmen kongrenin icimandan evvel azalara gönderilmiş ve kısmen de icima zamanında tevzi olunmuştu. Dördüncü rapor ise ancak son günde Barsılonda elde edilmişti ki orada bu mevzu bir saat kadar münakaşa edildikten sonra kongrenin hitamı merasimine başlanmıştı. Bunlardan başka ayrıca izahnameler ve sualler tertip

Osman Nuri

(Devam edecek)